

Eğitim Ekonomisine Toplu Bakış

Overview of Education Economics

ÖZET

Eğitim sistemi, kişinin toplumsallaşmasını ve bireyselleşmesini sağlayan iki farklı fonksiyonu gerçekleştirir. Eğitim ülkenin ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücünü yetiştirmeyi amaçlarken okullar aracılığıyla verdiği diploma ile öğrencilerin bireyselleşmesini sağlamaktadır. Eğitim sistemi, kişilere var olan bilgi ve yeteneklerini artırma yoluyla ileri bir yetiştirme düzeyi sağlarken ileride oluşacak toplumsal ve mesleki statülerini büyük ölçüde koşullandıran düzeylerde ise birbirinden farklılaştırılmaktadır. Bu nedenle uygulayıcılar, eğitimin ekonomik temellerini oluştururken belirlenecek eğitim politikalarını belirli bir plana göre yapmalıdır. Bu nedenle eğitim planlaması eğitimin ekonomik temellerini oluştururken başvurulması gereken önemli bir belge olarak gösterilebilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Ekonomi, Kalkınma.

ABSTRACT

The education system performs two different functions that ensure the socialization and individualization of the individual. While education aims to train the qualified workforce needed by the country, it provides individualization of students with the diploma it gives through schools. While the education system provides individuals with an advanced level of upbringing by increasing their existing knowledge and abilities, it differentiates them from each other at levels that largely condition their future social and professional status. For this reason, practitioners should make the education policies to be determined according to a certain plan while forming the economic foundations of education. For this reason, education planning can be shown as an important document that should be applied while creating the economic foundations of education.

Keywords: Education, Economy, Development.

GİRİŞ

Eğitim ekonomisi, ekonomik nazariye ve araştırmanın bir çeşit kolu olarak daha uzun bir geçmişi olmakla birlikte, 1960'lardan itibaren hızla gelişmiştir. A. Smith, A. Marshall e J.S. Mill'in de dahil olduğu XVIII. Ve XIX. yüzyıl klasik iktisatçıların pek çoğu, ulusal bir yatırım biçimli olarak eğitimin önemine dikkat çekmişler ve eğitimin nasıl finanse edilmesi gerektiği sorusu üzerinde düşünmüşlerdir. Rus ekonomi uzmanı Strumilin, 1924 yılında Sovyetler Birliğinde "Ulusal Eğitimin Ekonomik Önemi" ele almıştır. Bununla birlikte, 1950'lerin sonları ile 1960ların başlarında Birleşik Krallık ve ABD'de gelişen insan sermayesine yatırım kavramı, eğitim ile ekonomi arasındaki ilişkilere olan ilgiyi yeniden canlandırmıştır. O tarihten itibaren eğitim ekonomisi alanında yapılan araştırma ve yayımlar çok hızlı bir biçimde büyüme göstermiştir. Bu çalışmalar, eğitimin ekonomik büyümeye katkısı, eğitim yatırımlarının karlılığı (eğitimin toplumsal ve kişisel getirilerinin tahminleri dâhil), ekonomik kalkınmada eğitilmiş insan gücünün rolü (insan gücü gereksinimlerini kestirme çabalar dâhil), eğitimin maliyeti, eğitimin finansmanı ve daha yeni çalışmalar olarak eğitimin gelir dağılımı ve refah üzerindeki etkiler gibi konuları içerir (Kavak ve Burgaz, 1994: 1).

Bu toplu bakış, eğitim ekonomisindeki temel araştırma alanlarının kısa bir özetini vermekte ve eğitim ekonomisinin ekonomi kuramının diğer dalları ile olan ilişkisinin nasıl olduğunu göstermektedir (Kavak ve Burgaz, 1994: 1).

Eğitim Ekonomisi, ekonomi sonuçlarını ve kurallarını eğitimde tatbik eden bir bilim dalıdır. Eğitim Sistemi ile ekonomik sistem arasındaki ilişkileri, bu amaçla bireyin eğitim maliyetlerinin nasıl olduğunu araştırır (URL-1).

İNSAN SERMAYESİ KAVRAMI

İnsan Sermayesi fikri, 1960'lara kadar tam olarak geliştirilmemişti. Fakat, 1960'ların başlarında, Amerikalı ekonomist T. Schultz'un, eğitim harcamalarını bir yatırım biçimi olarak analizi (1961), 1962'de The Journal of Political Economy'de "İnsana Yatırım"la ilgili tamamlayıcı bir yayını ve G. Becker'in Human Capital başlıklı kitabı

Azmettin Özyadoğdu¹
Mehmet Bulut²
Emine İşgör³
Azize Özge Acımiş⁴
Sabahaddin Altay⁵
Emine Cantemür Memiş⁶

How to Cite This Article

Özyadoğdu, A., Bulut, M., İşgör, E., Acımiş, A.Ö., Altay, S. & Cantemür Memiş, E. (2023). "Eğitim Ekonomisine Toplu Bakış", Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences, 9(62):2593-2598.

DOI:

<http://dx.doi.org/10.29228/JOSHAS.68957>

Arrival: 18 February 2023

Published: 28 March 2023

International Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

This journal is an open access, peer-reviewed international journal.

¹ Öğretmen, MEB, Diyarbakır, Türkiye. ORCID: 0000-0002-3194-0199

² İl Meb Müdür Yardımcısı, MEB, Diyarbakır, Türkiye. ORCID: 0009-0007-3886-863X

³ Öğretmen, MEB, Diyarbakır, Türkiye. ORCID: 0009-0002-6441-8935

⁴ Öğretmen, MEB, Diyarbakır, Türkiye. ORCID: 0009-0006-9676-5359

⁵ Öğretmen, MEB, Diyarbakır, Türkiye. ORCID: 0009-0009-2226-7420

⁶ Öğretmen, MEB, Diyarbakır, Türkiye. ORCID: 0009-0002-5531-9740

yayımlandığı (Becker 1964, 2nd edn.1975) zaman, insan sermayesi kuramı geliştirilmiş ve eğitim ve yetiştirmeyle ilgili yatırımların getiri oranları analiz edilmiştir. O zamandan beri insan sermayesi kavramı, eğitim ekonomisine hakim oldu ve işgücü piyasasının analizi, ücret belirleme ve örneğin ekonomik büyümenin analizi, sağlık ve göç çalışmalarıyla ilgili harcamalar gibi diğer ekonomi alanlarında güçlü etkiler yarattı (Kavak ve Burgaz, 1994: 19).

İnsan sermayesi; insanın verimli çalışma kapasitesini artırmaya yönelik her türlü bilgi ve yeteneklerin toplamıdır. İnsan sermayesi “kişiyeye mal olmuş marifetlerin ve kazanılmış diğer vasıfların değeridir (Akalın, 1981:162; akt. Aktan ve Tunç, 2017).

İnsan Sermayesi Kuramınca eğitime yatırım ekonomik büyümenin önemli bir faktörü olan insan sermayesinin şekillenmesini sağlar. Eğitim ve yetiştirme becerilerin verimliliğe ve üretkenliğe dönüşmesine yönelik bilgi sağlar. İnsanlarda somutlaşan ya da şekillenen beceriler ve üretime yönelik bilgi toplamı insan sermayesini oluşturur. Eğitim yoluyla verilen beceriler ve üretime yönelik bilgi insanların verimliliğini artırır ve böylelikle onların kazançlarını artırır (Hanushek, 1987; akt. Karakuş, Gökalp ve Bağrıyanık, 2015).

İnsan sermayesi kavramı, insanların eğitim, yetiştirme veya diğer etkinlikler yoluyla kendilerine yatırım yapabilecekleri ve böylece yaşam boyu kazançlarını artırarak gelecekteki gelirlerini yükseltebilecekleri düşüncesini savunur. Eğitimle ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi inceleyen ilk araştırmacılardan biri E. Denison’dır. Araştırmalarının 1930 -1960 yılları arasında, işgücünün eğitim düzeyindeki artışların ABD’deki GSMH’nin yıllık büyüme oranının %23’ü gibi büyük bir kısmını açıkladığı sonucuna ulaşması geniş yankılar yaratmıştır (Soydan, 2018).

T.W. Schultz (1963)’un eğitimin ekonomik büyümeye katkısını ölçme yöntemi de Denison’ınki ile aynı sonuçlara ulaşmış ve ABD’de çıktındaki büyüme oranının önemli bir bölümünün eğitim yatırımlarıyla açıklanabileceği ileri sürülmüştür. Gerek gelişmiş gerekse gelişmekte olan ülkelerde 1950’den sonra gerçekleşen ekonomik büyümenin ve bireysel kazanç artışlarının önemli bir kısmı işgücünün eğitim düzeyindeki artışla açıklanabilir (Soydan, 2018).

1960’lardan sonra geliştirilen insan sermayesi kuramı doğrultusunda insan sermayesi kavramı, eğitim ekonomisine hâkim olmuş ve işgücü piyasasının analizi, sağlık ve göç çalışmalarıyla ilgili harcamalar gibi diğer ekonomi ile ilgili alanlarında güçlü etkiler yaratmıştır. Bu gibi etkiler, bireylerin kazanç kapasitesini belirlemeye yardım etmeleri ve bu şekilde yaşam boyu gelirlerini artırmalarından dolayı insan sermayesine yatırım olarak değerlendirilmiştir (Woodhall, 1994: 19; akt. Aktan ve Tunç, 2017)

İnsan sermayesi, sadece devlet örgütleri değil, aynı zamanda özel şirketler için de öncelikli öneme sahiptir. Bu şirketlerin rolleri çeşitli şekillerde kabul edilebilir. En popüler olanları, yetiştirme kursları ve işyerindeki hizmet içi eğitimlerdir. Şirketler ekonomik çıkarları için çalışan yetiştirmeyle ilgilenirler. Şirketler, çalışanlarının insan sermayesi seviyelerini yükseltmenin yararı olacağını düşünürler. Çünkü bu artışlar gelecekte Kârı çoklaştırmanın yollarını aramak amacıyla şirketler, hizmet içi eğitimler organize ederler (Giziene, Simanaviciene ve Palekiene, 2012). Bu bağlamda ister devlet, ister kişiler ve ister özel kurumlar olsun insan sermayesine yatırımın farklı Şirketler, çalışanlarının insan sermayesi seviyelerini yükseltmenin yararlı olacağını düşünürler (Şişman ve Gümüş, 2014:20).

İnsan Sermayesi Kuramına Eleştiriler

İnsan sermayesi kuramının ilk versiyonları, eğitim veya yetiştirme faydalı bilgi ve beceriler kazandırarak iş görenlerin verimliliğini yükselttiğini ve böylece onların yaşam boyu kazançlarını artırdığını ileri sürmektedir. Ancak, bu yargı, eğitilmiş iş görenlerin daha yüksek kazancının, onların eğitim sürecinde kazandıkları bilgi ve becerilerden çok zaten sahip oldukları yetenekleri yansıttığını ileri süren araştırmacılar tarafından eleştiriye uğramıştır. Yüksek düzeyde eğitilmiş personelin, kırsal yörelerden çok kentsel yörelerde çalışmakta ve toplumun daha yüksek sosyal sınıflarından gelmekte olabilecekleri argümanı tartışılmıştır (Soydan, 2018).

Bugüne dek İnsan Sermayesi Kuramının değişik modelleri biçiminde ve İnsan Sermayesi Kuramına alternatif oluşturacak modeller biçiminde çeşitli kuramlar geliştirilmiştir. Bu kuramlar İnsan Sermayesi Kuramını eleştirmektedir (Weiss, 1995; akt. Karakuş, Gökalp ve Bağrıyanık, 2015).

Bu kuramla ilgili başlıca eleştiriler aşağıda verilmiştir.

1-Çalışmanın tek amacı gelir elde etmek değildir. Çalışmanın yapısı ve anlamı “insan etkinliği” olmasıdır. Özellikle Çevreci ekonomistlere göre çalışma kendini ifade etmenin, kendini geliştirme, sosyal hizmetin bir aracıdır (King, 1990).

2-Bireylerin bugün ve gelecek konusunda yaptıkları tercihlerde eğitim harcamaları ile elde etmeyi beklemedikleri kazançlar piyasada her zaman gerçekleşmemektedir. Eğitimin getiri oranıyla ilgili kanıtlar evrensel bir kabul görmemektedir. Mincer’in örgün eğitimin kişisel getiri oranları ile ilgili çalışması

3-Marksistler örgün eğitimin çalışanın verimliliğini arttırdığına inanırlar. Fakat eğitim sisteminin insan sermayesi üretmekten çok işgücü arzını bölerek işçi sınıfının bilincinin gelişmesini engellediğini öne sürer (King, 1990).

4-Eğitimle ilgili olmayan özelliklerin mesela kişilik özelliklerinin ve bilişsel olmayan özelliklerin işe girme ve gelir düzeyi konusunda daha etkili olduğunu gösteren veriler ve bu konuda geliştirilmiş teoriler bulunmaktadır (Weiss, 1995; akt. Karakuş, Gökcalp ve Bağrıyanık, 2015).

İnsan Sermayesi kuramı ile Eğitim Finansmanı İlişkisi

İnsan sermayesi yaklaşımına göre, eğitim bir yatırım olarak değerlendirilir, çünkü potansiyel olarak özel ve sosyal yararlar sağlayabileceğine inanılır. İnsan sermayesi sosyal olarak daha yüksek gelir vergisi oranı (daha fazla eğitim almış insanların yüksek gelirlerinden dolayı), sağlık açısından daha düşük sigara içme oranı ile farkındalığın artması (artan eğitimle birlikte), topluluk içinde güven oranının artması (eğitim seviyesi yüksek insanlar daha güvenilir kabul edilir) gibi yararlar sağlar. Ekonomik olarak bakıldığında ise, insan sermayesinin özel getirileri kazançlar üzerine yoğunlaşmaktadır. İnsan sermayesi kuram ifade etmektedir. Böylece kuransal olarak bir kişi ne kadar çok eğitim alırsa o kadar çok kazanabilir ve eğitimin sağladığı beceri, bilgi ve yetenekler üretkenlik açısından iş yaşamına kolayca aktarılabilir (Jamil, 2004; akt. Yılmaz, ve Sarpkaya, 2016:17).

İnsan sermayesi ve insana yatırım kuramına ilk teorik katkıda bulunan iktisatçı T. W. SCHULTZ insana yapılan yatırımları beş grupta toplamıştır. Bunlar; örgün eğitim, işbaşında eğitim ve firmalarda gerçekleştirilen tüm yetiştirme programları, firmalar dışında gerçekleştirilen yaygın eğitim programları, insanın yaşam süresini ve çalışma gücünü etkileyen sağlık hizmetleri, daha iyi iş olanakları sağlayan göçlerdir (Schultz,1971:24-36). Verimlilikteki artış bu insan sermayesi yatırımlarından kaynaklanmaktadır. Bunlara ilaveten, kişinin verimliliğini etkilemesi nedeniyle temel gereksinimler arasında yer alan beslenme ve barınmaya yapılan harcamalar da insan sermayesi yatırımları kapsamında değerlendirilmektedir (Tunç, 1998).

EĞİTİMİN DIŞSALLIKLARI

Gerçek veya tüzel kişilerin üretim veya tüketiminden diğer kişi veya kuruluşların olumlu veya olumsuz etkilenmesine Dışsallık adı verilir. Dışsallıkların yarattığı etkilerin niteliği göz önüne alındığında pozitif-negatif dışsallıklar ayrımı ile karşılaşılır. Eğitimde dışsallık kavramı, devletin yaptığı yatırımın parasal getirisi dışında kalan toplumsal yararlarını ifade eder. Eğitimin dışsallığı, eğitimden elde edilen yararın öğrencinin kendisini aşır topluma ulaşması şeklinde tanımlanabilir. (Armagan, 2003:4; akt. Ülkünç 2016).

Bir ekonomik birimin gerçekleştirdiği faaliyet sonucunda başka ekonomik birim veya birimler bundan olumsuz etkileniyorsa negatif, olumlu etkileniyorsa pozitif dışsallık söz konusudur (Kargı ve Yüksel, 2010:184).

Eğitim yöneticisi, toplumun, öğretmenin ve öğrencinin hakları arasında sağlıklı bir denge kuralıdır. Öğrenciler öğretmeni değiştirme gücüne sahip değildirlir. Bu nedenle zayıf öğretmenlerin geliştirilmesi ve başarılı hale getirilmesi için teşvik edilmeleri okul yöneticilerine bağlıdır.

Dışsal Ekonomi

Bir üreticinin diğer bir üreticiye yapmış olduğu karşılıksız yarar ya da kayıplar olarak ifade edilir. Kitlesele üretim karşısında, endüstriye hammadde sağlayan işletmeler ileri teknoloji ve büyük ölçekli üretim yöntemlerini kullanmaya başlarlar. Bu ise hammadde ve ara malların bollaşmasına, kalitenin yükselmesine ve fiyatların ucuzlamasına yol açar. Dolayısıyla, verimlilik ve büyüme hızı üzerinde olumlu sonuçlar ortaya çıkar. Piyasanın büyümesi, sanayinin gelişmesi, nitelikli işgücü sağlanması ve teknolojik bilginin yayılması gibi tüm endüstrinin yararlanabileceği olumlu bir ortam oluşur. Bu, dışsal ekonomiler sayesinde gerçekleşmektedir (URL-2).

Eğitimin Dışsallıkları Kavramı İçerisinde;

- ✓ Düşük suç oranları ve ceza sistemi giderlerinin azalması
- ✓ Demokrasi ve demokratik örgütler
- ✓ Etkin piyasalar ve teknik değişimler
- ✓ Sosyal yardım desteği
- ✓ Toplum hizmetleri sunan örgütler
- ✓ Komşuluk ve işyerleriyle ilişkili yararlar
- ✓ Çağdaşlaşma, Kadın eğitimi
- ✓ Sağlık ve daha sağlıklı bireyler yetistirme

- ✓ Kaynakların tekrar dağıtılması ile ekonomik gelişme ve verimlilik yer almaktadır (Şimsek, 2001:240). Eğitim hizmetlerinin toplumlarda yayacağı dışsallıklar (Şener, 2008)'e göre aşağıdaki biçimdeki açıklanabilir.

Prodüktivitede Artış

Ülkelerde özellikle zorunlu örgenim sonrası, örgencilerin en az yarısı mesleki ve teknik eğitimden geçirilerek, gerekli bilgi ve beceri elde ederler. Mesleki teknik örgenim sırasında teorik ve pratik bilgiler verilerek, çıraklık ve işbasında eğitim aşamalarında beceri kazandırıcı deneyimler kazandırılır.

Siyasal İstikrar Sağlama

Eğitim hizmetleri etkinliği siyasal istikrar açısından da pozitif dışsallıklara neden olmaktadır. Söyle ki, seçmenlerin oylarını bilinçli olarak kullanabilmeleri için ekonomi, politika ve sosyal bilimler alanlarında temel bilgilere sahip olmaları gerekir.

Sosyal ve Kültürel Kalkınma

Eğitim tüketim ve üretim yönünden iki boyutta fayda sağlamaktadır. Eğitim hizmetleriyle elde edilen tüketim faydası artıçça, bir ülkenin sosyal ve kültürel kalkınmışlık düzeyi de kendiliğinden artacaktır. Üretim faydası ise, verimlilik artışı, üretim artışı ve gelir artışıyla açıklanır.

Sanayileşme Çabası

Eğitimin tüketim ve üretim faydasına bağlı olarak sanayi üzerinde oluşan olumlu dışsallıklardır.

Suç Oranında Düşme

Eğitim düzeyi artıçça, kişilerin gelir düzeyi de artmaktadır. Gelir düzeyi yükselen bir kimsenin hapiste kalması nedeniyle, vazgeçmesi gereken gelir akımlarının alternatif maliyeti daha da artacağından, eğitilen kişilerin suç işlemekten kaçınmaları oldukça rasyonel bir davranıştır.

Sağlıkta İyileşme

Okullarda verilen ilk yardım dersleri kazaların yol açacağı hasarları önler. Ayrıca eğitim sağlıklı beslenmeyi sağlar. Hastalıklardan korunma yollarının bilinmesi ve uygulanmasına neden olur (Şener, 2008:71-73).

Eğitimin başka bir dışsallığı ise sosyal dışsallıktır. Sosyal dışsallık özetle yurttaşlık bağının artırılması şeklinde tanımlanabilir. Eğitimin ekonomik dışsallığı ise beşeri sermayenin geliştirilmesi ile ilgilidir. İnsan kaynağına yapılan yatırım hem eğitim alanların, hem de almayanların verimliliğinin artmasına katkıda bulunacaktır (Çokgezen ve Terzi, 2008:3; akt. Ülkünç 2016).

Yüksek eğitilmiş kişiler kendileri yanında çevresindeki bireylerin de kazançlarına etki etmektedir. Örneğin, iyi eğitim almış bir çiftçi, daha ileri bir teknolojiyle üretim yapar. Bu çiftçinin komsusu, yüksek eğitilmiş çiftçinin, üretimde kullandığı yeni teknikleri gözlemleyip kullanmasına örnek olur. Böylece yeni tekniklerle yapılan üretim milli gelirde artış sağlayabilecektir. Yani eğitim bireysel olduğu kadar, toplumsal getirileri de olan bir süreçtir (Çalışkan, 2007:240).

Eğitimin dışsallıkları üç grupta ele alınmaktadır : (URL-3)

1. Eğitimin bir bütün olarak topluma yönelik faydaları
2. Yakın çevre ve işyerleriyle ilişkili yararlar
3. Eğitilmiş insan gücü göçü (Beyin göçü)

Eğitimin Bir Bütün Olarak Topluma Yönelik Faydaları

Eğitim, daha iyi işleyen piyasalar ve teknik değişikliklere uyum için önemlidir : Ekonomik sorunlarla baş edebilme yeteneği ancak eğitimle kazandırılabilir ve teknolojik değişikliklere uyumda eğitim önemli bir etkidir.

Eğitim, etkin bir demokrasi ve demokratik kurumlar için gereklidir : Eğitim devletin temel sorumluluğudur ve özgürlüklerin korunmasında anahtar etkidir.

Düşük suç oranları ve ceza sistemi giderlerinin azalması : Eğitim ile suç işleme arasında ters yönlü bir ilişki olduğuna ilişkin kanıtlar vardır. Öte yandan, eğitimsel eşitsizliklerin suç işleme eğilimini artırdığına ilişkin bulgular da vardır.

Toplum hizmetleri sunan kuruluşlar : Bu kuruluşların hizmetlerinin gerçekleştirilmesinde, eğitim görmüş insanların önemli rolleri vardır. Bu tür hizmetlere; yoksullara yardım, çevre, sağlık, eğitim, kırsal kalkınma, çocukların ve kadınların geliştirilmesi vb. hizmetler örnek verilebilir.

Yoksullara yardım, sağlık yardımı, işsizlik desteği ve kamu sağlık maliyetlerinde azalma: Eğitim yoksullukla mücadelede etkin bir araçtır. Yoksullukla baş etmeyle birlikte; yoksullara yönelik çeşitli sosyal yardım maliyetlerinde de azalmalar sağlanmaktadır.

Üretimdeki tamamlayıcılar

Eğitimsel olmayan yararlar : İlkokullar, eğitimsel etkinliklerin bir yan ürünü olarak, çalışan annelere çocuk bakım hizmeti sağlar. Okul çevresindeki gruplar, okulların tesis ve olanaklarını kullanarak çeşitli yararlar sağlarlar (URL-3).

Yakın çevre ve işyerleriyle ilişkili yararlar: Birbirleriyle komşuluk içindeki çocuklar, eğitim sayesinde, daha olumlu akran grubu yaşantısı geçirebilirler. Eğitilmiş işgörenlerin, çalışma ortamı içinde diğer işgörenlerin verimliliği üzerindeki etkileri (verimlilik, uyum, işbirliği vb.) vardır (URL-3).

Eğitilmiş insangücü göçü (Beyin göçü)

Yerel okul birimlerinden yayılmalar : Belli bir yerleşim biriminden başka bir yerleşim birimi veya bölgeye göç.

Uluslar arası yayılmalar: Bir ülkeden başka bir ülkeye göç. Hangi tür beyin göçü olursa olsun; yetiştirme maliyetini üstlenen birim, eğitim sonucunda elde edilecek yararları başka yerleşim birimlerine ya da ülkelere kaptırmaktadır. Yerel birimler tarafından oluşturulan beşeri sermaye, sahip olduğu bilgi ve becerileriyle beraber gitmektedir (URL-3).

SONUÇ

Eğitim Ekonomisi, ekonomik kuram ve araştırmanın bir dalı olarak daha uzun bir geçmişi olmakla birlikte iktisatçıların pek çoğu eğitimin önemine dikkat çekmişler ve eğitimin nasıl finanse edilmesi gerektiği üzerine düşülmüşlerdir.

Rus İktisatçı Strumilin 1924 yılında “Ulusal Eğitimin Ekonomik önemini incelemiştir. 1960’larda Birleşik Krallık ve ABD Gelişen İnsan sermayesine yatırım yapmış, Eğitim ile Ekonomi arasındaki ilişkiyi canlandırmıştır.

Eğitimin ekonomik büyümeye katkısı, Eğitim Yatırımlarının Karlılığı, Ekonomik Kalkınmada eğitilmiş insan gücünün rolü, eğitimin faaliyeti, eğitimin finansmanı, eğitimin gelir ve refah üzerindeki etkileri konularında çalışmalar yapılmıştır. Bu Toplu Bakış, eğitim ekonomisinin diğer dalları ile olan ilişkilerinin nasıl olduğunu göstermektedir.

KAYNAKÇA

Aktan, Can & Tunç, Mehtap (2017) *Ekonomi Bilimleri Dergisi* Cilt 9, No 1, 2017 ISSN: 1309-8020 (Online)

Çalışkan, Sadan (2007), “Eğitimin Getirisi”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi*, Cilt:12, Sayı:2, ss.235-252.

Kavak, Yüksel ve Burgaz, Berrin. (1994). *Eğitim Ekonomisi Seçilmiş Yazılar*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Karakuş, Mehmet ,Gökalp ,Serkan & Bağrıyanık, Hüseyin (2015). *Bitlis Eren Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Dergisi*. Cilt:4 Sayı:1 Haziran 2015

Kargı Veli & Yüksel Cihan (2010), “Çevresel Dışsallıklarda Kamu Ekonomisi Çözümleri”,*Maliye Dergisi*, Sayı 159 Temmuz-Aralık, ss.183-202.

Soydan,Tarık (2018) Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı “Eğitim Ekonomisi Ders Notları-4’

Şener, Orhan (2008), *Teori ve Uygulamada Kamu Ekonomisi*, Beta Yayınları, 10. Baskı, İstanbul.

Şimşek, Yücel (2001) “Eğitimin Dışsallıklarının Dikkat Çeken Olguları” Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Şişman, Mehmet & Gümüş, Erdal. (2014). *Eğitim Ekonomisi ve Planlaması*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Tunç, Mehtap (1998). *Kalkınmada İnsan Sermayesi : İç Getiri Oranları ve Türkiye*. D.E.Ü. İ.İ.B.F. Dergisi Cilt:13, Sayı:I, Yıl:1998, ss.83-106

URL-1 :<https://www.slideshare.net/YavuzKutlu/eitim-ekonomisi-nedir> Erişim tarihi : 11.04.2020

URL-2 : <https://eksisozluk.com/dissal-ekonomiler-etkisi--578305> Erişim tarihi : 11.04.2020

URL-3 : https://prezi.com/_gevfdrdn-h/egitimin-iktisadi-dogas-ve/ Erişim tarihi : 11.04.2020

Ükünç, Fatoş (2016) *Eğitim Ekonomisi* (Yüksek Lisans Tezi) Giresun Üniversitesi

Yılmaz, Tahir & Sarpkaya, Ruhi. (2016). *Eğitim Ekonomisi Eleştirel Bir Yaklaşım*. Ankara: Anı Yayıncılık.